

Аксубай муниципаль районы Шәрбән
авыл жирлегә Башкарма комитетының 2020 елның 19
июненнән 7 номерлы карарына кушымта

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
«Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә
ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәртибе**

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге тәртип «Күмү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациясендә жирләү һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр МДК 11-01.2002, РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 84 нче Карары белән расланган «Зиратларны, жирләү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, булдыруга һәм карап тотуга карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.2882-11, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131 -ФЗ санлы Федераль закон нигезендә эшләнде.

2. Әлеге тәртип вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү (к т күмү) белән бәйлә мөнәсәбәтләрне жайга сала, аба Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге гамәлдәге һәм яңа барлыкка килгән барлык зиратлар территориясендә жирләү эшен оештыру нигезләрен, жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен билгели.

3. Әлеге тәртип Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендәге барлык зиратларга да кагыла һәм оештыру-хокукий формасына бәйсез рәвештә барлык хужалык итүче субъектлар, шулай ук анда килүче гражданнар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

4. Зират - вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү өчен билгеләнгән жирләү билгеләнешендәге объект, шулай ук үлгәннәрне күмүне һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар, корылмалар һәм башка объектлар.

5. Күмү урыннары биләп торган һәм жирләүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән жир участкалары зиратның жирләү зонасын тәшкил итә. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге зиратлары муниципаль милек булып тора.

6. Зиратның янәшә территориясендә административ-хужалык, энергетика һәм ярдәмче билгеләнештәге яңа объектлар, гыйбадәт корылмалары, парковка зоналары урнаштырылырга, төзелергә һәм гамәлдәгеләре реконструкцияләнергә мөмкин.

Күмү урыны булып саналмаган жирләү билгеләнешендәге территорияләр һәм объектлар, Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше законнарындагы таләпләр нигезендә, зиратның мөлкәт комплексын формалаштыралар.

Башка хужалык субъектлары карамагындагы төзелешләр очен жир участоклары үзенә аерымланган булып тора, алар уникаль кадастр номерына ия һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган хокукта һәм срококка бирелә.

7. Вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) күмү (алга таба - вафат булганнарны күмү) вафат (һәлак) булганнарның гәүдәсенә игътибарлы мөнәсәбәт булдыру һәм халыкның сан итария-эп идем йология иминлеген тәэмин итү, вафат булучының Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге зиратында күмелгән булуга хокуклары гарантиясен тәэмин итү максатларында башкарыла.

8. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге зиратларында мәетләрне күмү, каберлекләрне эксумацияләү, каберлекләрне урнаштыру (алмаштыру) буенча эшләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) карары буенча әлегә Тәртип нигезендә башкарыла.

2 бүлек. Зиратларны төзекләндерүгә һәм аларнын эшләрән оештыруга төп таләпләр

9. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге зиратлары - муниципаль, гореф-гадәтләр буенча - ижтимагый, жирләү тибы буенча традицион һәм дини булып тора.

10. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» зиратлары жирләүне гамәлгә ашыру буенча өч типка бүленергә мөмкин: ачык, ирекле жирләү очен ябык һәм ябык.

Ачык зиратлар - жирләү чикләүләрсез гамәлгә ашырыла торган яна жирләү урыннары булдыру очен жир участоклары булган зиратлар.

Ирекле жирләү өчен ябык зират - яңа жирләү урыннары булдыру очен буш жир участоклары булмаган, ә гамәлдәге каберләрдә урыннар булганда жирләү гамәлгә ашырыла торган зиратлар.

Ябык зиратлар - вафат булганнарны жирләү гамәлгә ашырылмый торган зиратлар.

Зиратның статусы турындагы карар Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

11. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендәге зиратларны төзекләндерү, ал арны тиешле тәртиптә карап тоту, жирләүнең санитария нормаларын үтәү, кирәкле хезмәт күрсәтүче персонал белән тәэмин итү жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

12. Яна жирләү урыннары (яна зиратлар) булдыру турында карар Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә Башкарма комитеты карары белән кабул ителә.

13. Жирләү ысулына бәйсез рәвештә, зират территориясен функциональ зоналарга бүлеләр:

- 1) керү;
- 2) ритуаль;
- 3) административ-хужалык;
- 4) жирләү зонасы;
- 5) зират периметры буенча яшел саклык зонасы.

14. Зиратларның һәм аннан зуррак булган керү зонасында түбәндәгеләр күздә тотылырга тиеш:

- 1) зиратның һәм жирләү эшен оештыру өчен вәкаләтле органның исеме күрсәтелгән керү урыны (транспорт һәм килүчеләр өчен аерым керү-чыгу урыны);
- 2) керү урынын яктырту;
- 3) хужалык өчен аерым керү урыны;
- 4) чүп жыю өчен урналар;
- 5) административ биналар, участоклар, юллар, тарихи һәм мемориаль каберләр, гомуми файдалану урыннары һәм суүткәргеч краннар (техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары) билгеләнгән схематик план;
- 6) администрация белдерүләрен һәм боерыкларын, зиратларга килү кагыйдәләрен, гражданның хокукларын һәм бурычларын урнаштыру өчен б е л е ш м ә - м ә г ь л ү м а т е т е н д ы;

Керү зонасында башка жирләү сервисы объектлары һәм килүчеләргә ял урыннары урнаштырылырга мөмкин.

15. Траур процессияләренең тоткарлыксыз үтүе өчен зиратлардагы капкаларның киңлегә 4,0 метрдан ким булырга тиеш түгел. Кечкенә капканың киңлегә 1,2 метрдан ким булырга тиеш түгел.

16. Зиратларның ритуаль зоналары гөп керү урынына һәм административ-хужалык зонасына якында урнаштырылырга тиеш.

Ритуаль зонада траур йолалары үткәрү һәм хушлашу өчен биналар һәм корылмалар, гыйбадәт биналары һәм корылмалары, ижтимагый билгеләнештәге һәйкәлләр, ял итү өчен япмалы мәйданчыклар, урналар бирү залы күздә тотыла.

Жәмәгать зиратларының хәрбиләрне жирләү секторларында хәрби хөрмәт күрсәтү мәйданчыклары күздә тотылырга тиеш.

17. Административ-хужалык зонасы - зират территориясенә административ-конкүреш бинасы, материал һәм инвентарь складлары урнаштырыла торган өлеше. Аның өчен аерым керү урыны күздә тотыла.

18. Зиратлар түбәндәгеләр белән жиһазландырылырга тиеш:

- 1) чүп жыю контейнерлары булган мәйданчыклар;
- 2) су сибү өчен су үткәргечләр яки техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары;
- 3) автомобильләр кую урыны.

19. Зиратлар территориясе койма белән тотып алынырга тиеш.

20. Жирләү зонасы зиратның төп функциональ өлеше булып тора. Барлык

тип зиратлардагы жирләү зоналарының мәйданы зиратның гомуми мәйданының кимендә 65-75 % ын зәшкил изәргә тиеш.

Жирләү урыннарының кварталлары, секторлары һәм участоклары жирләү зонасының планлаштыру структурасы элементлары булып тора.

Кварталлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле эчке юллар белән бүленә. Кварталлар эчендәге секторлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле аллеялар белән бүленә.

Зиратларның эчке юлларын һәм аллеяларын салган вакытта, участкага иң ерак кабердән юлга яки аллеяга кадәр ераклык 50 метрдан артык булмау исәпкә алынырга тиеш.

21. Зиратларда ялгызларны жирләү, кардәшләрне жирләү, гаиләләрне (нәсел) жирләү, мактаулы, хәрби, туганнар (гомуми) каберлеге өчен участоклар күздә тотылырга тиеш.

22. Зиратларның периметры буенча хужалык әһәмиятендәге божралы (урап узу) юл һәм зиратны визуаль саклауны тәэмин итүче, торак, балалар һәм дөвалау учреждениеләре ягыннан күренмәс өчен мораль (яшел) саклык зонасы урнаш [ыру тәкъдим ителә.

23. Жирләү урыннарына килү өчен тәкъдим ителә торган вакыт: май-сентябрь айларында - 8.00-19.00 сәгатькә кадәр, октябрь-апрель айларында - 8.00-17.00 сәгатькә кадәр.

Зират администрацияләренең эш режимы - көн сәен 8.00-17.00 сәгачкә кадәр.

3 бүлек. Зиратларда жирләү урыннары һәм аларның төрләре

24. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең барлык зиратларында да кремацияләnmәгән мәетләрне жирләү (табут белән, табутсыз), санитария-эпидемиология нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә, горейф-гадәтләргә һәм дингә бәйлә рәвештә гамәлгә ашырыла.

25. Жирләү урыннары зиратның билгеләнгән планы нигезендә билгеләнә.

26. Зират территорияләрендә, вафат яки һәлак булганнарны диненә туры китереп жирләү өчен, аерым участоклар яки секцияләр дә булдырылырга, шулай ук жирләү чардуганлы һәм чардугансыз ысул безчән дә башкарылырга мөмкин.

27. Жирләү урыннары түбәндәге төрләргә бүленә:

- 1) ялгызлар;
- 2) кардәшләр;
- 3) гаиләләр (нәсел);
- 4) мактаулы;
- 5) хәрбиләр;
- 6) туганнар (гомуми).

Жирләү өчен жир участоклары гүләүсез нигездә бирелә.

28. Ялгызларны жирләү урынының үлчәме 2,0 м x 2,0 м x 1,0 м (озынлыгы, тирәнлеге, киңлеге) тәшкил итә.

29. Зират территориясендә кардәшләрне жирләү урыны, вафат булучыны жирләү өчен, шушы ук урында ирен (хатынын) яки якын туганын күмүне гарантияли алырлык итеп бирелә. Кардәшләрне жирләү урыннары турыдан-туры вафат булучыны күмгәндә бирелә. Кардәшләрне жирләү урынын үз исеменә теркөгән затка киләчәктә әлеге урында күмелү хокукы бирелә, шулай

ук жирләү урынында вафат булучының туганнарын күмү рөхсәт ителә.

Кардәшләрне жирләү урынында күмү әлеге кабергә соңгы тапкыр күмелгән вакыттан соң кимендә 15 ел узганнан соң рөхсәт игелә.

30. Гражданның гаиләләп (нәсел белән) жирләү - ике һәм аннан күбрәк вафат булган якин туганнарын күмү өчен жәмәгать зиратларындагы аерым жир участоклары.

Якин туганнарга ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыка алынучылар, уллыка алуучылар, бертуган абый яки эңеләр, бертуган апа яки сәңелләр, оныклар, бабайлар, әбиләр керә.

31. Гаиләләп жирләү урыны булдыруга жир участогы бирү (калдыру) өчен, кызыксынучы зат (гариза бирүче) гаиләләп жирләү урынын алда! билгеләү максатында жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәткә мөрәжәгать итә һәм гаиләләп жирләү урынын алдан килешенү акты төзелә. Жирләү урынын алдан килешенү актында участокның урнашу урыны (зиратның исеме, квартал, сектор, участок номеры), үлчәме һәм файдалану шартлары (тур урыдан-туры яки киләчәктә жирләү өчен) күрсәтелә. Алдан килешенү акты ике нөсхәдә төзелә, берсе гариза бирүчегә бирелә.

32. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органга түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гаиләләп жирләү урынында жирләү (кабат жирләү) күздә тотылган затларны күрсәтеп, гаиләләп жирләү өчен урын бирү турында гариза;

2) паспорт яки гариза бирүченең шәхесен таныкларчы башка документ күчәрмәсе (төн нөсхәне теркәп);

3) гаризада күрсәтелгән затларның туганлык дәрәжәсен раслаучы документларның күчәрмәләре (төп нөсхәләрен теркәп);

4) жирләү урынын алдан килешенү акты.

Әлеге тәртиптә каралмаган башка документларны таләп итү рөхсәт ителми.

Тапшырылган барлык документлар опись буенча кабул ителә, аның күчәрмәсе, әлеге тәртипчә күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул итеп алу датасы турында билге куеп, гариза бирүчегә бирелә.

Вәкаләтле орган тапшырылган документларны исәпкә алуны һәм аларның сакланышып тәмин итә.

33. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирү турындагы яки аны бирүне кире кагу турындагы карар, гариза бирүче үлү турында медицина таныклығын яки гражданның хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелә торган үлү турында таныклыкны, шулай ук әлеге тәртипнең 33 пунктында күрсәтелгән документларны жирләү эше мәсьәләләре буенча вәкаләтле органга биргән көнне кабул ителә.

34. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урынның үлчәме (гаиләләп жирләү өчен бушлай бирелә торган урынны исәпкә алып) 12 кв. метрдан артырга тиеш түгел.

35. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен, кардәшләрне жирләүгә бушлай бирелә торган урын күләменнән арткан урын калдыру өчен (алга таба - киләчәктә жирләү өчен урын калдыру) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә Башкарма комитеты карары белән билгеләнгән күләмдә бер тапкыр түләнгән торган түләү алына.

36. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирү турындагы карар әлеге тәртипнең 34 пунктында билгеләнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки аны тапшыру турында белдерү кәгазе белән почта аша жиберелә (алга таба - белдерү кәгазе белән жиберелә).

37. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирүне кире кагу турындагы карар, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге тәртипнең 34 пунктында

билгелэнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки белдерү кәгазе белән жибәрелә.

Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирүне кире кагу түбәндәге очрақларда рохәәт ителә:

1) гариза бирүче гаиләләп жирләү (урын калдыру) өчен тәкъдим ителгән урыннардан баш тарткан очракта;

2) гариза бирүче, зиратның структур үзенчәлекләре һәм зиратның архитектура-ландшафт мохите белән бәйлә рәвештә гаиләләп жирләү (урын калдыру) өчен бирү мөмкин булмаган урынны алу теләге белдергән очракта;

3) гариза бирүче әлегә тәртипнән 33 пунктында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта.

Гариза бирүче гаиләләп жирләү өчен урын бирүне (калдыруны) кире кагу белән риза булмыйча, суд тәртибендә шикаять бирергә яисә, гаиләләп жирләү өчен урын бирүне (калдыруны) кире кагу өчен нигез булып торучы шартлар бетерелгәннән сон, гаиләләп жирләү өчен урын бирү турындагы гариза белән кабат мөрәжәгать итәргә хокуклы.

38. Зиратларда мактаулыларны жирләү өчен аерым участоклар күздә тотылырга мөмкин.

39. Мактаулыларны жирләү өчен мәйданы кимендә 5 кв.м булган участокларда күмү дәүләт, ижтимагый оешмалар һәм гражданнар тәкъдиме буенча башкарыла.

40. Зиратларда Боек Ватан сугышында катнашучыларны, шулай ук кораллы конфликтларда һәлак булганнарны жирләү өчен аерым участоклар оештырылырга мөмкин. Әлегә участокларда жирләү вафат булучының хәрби хәрәкәтләрдә катнашуын раслаучы документларны күрсәткәндә башкарыла.

41. Жәмәгать зиратларында вафат булучыларны өстенлекле дини (коффециональ) билгеләре буенча жирләү өчен участоклар күздә тотылырга мөмкин. Дини зиратлардагы әлегә жирләү урыннарының участокларын исән вакытта бары тик бер дин тоткан вафат булучыларны күмү өчен билгелэнгән жирләү урыннарыннан аерырга кирәк.

4 бүлек. Вафат булганнарны жирләү тәртибе

42. Зиратларында вафат булганнарны жирләү вафат булучының гәүдәсен (мәет калдыкларын) жирләү (кабергә, төрбәгә күмү) яки кол салынган урнаны күмү (кабергә, колумбарийга күмү) буенча, этник һәм санитария таләпләренә каршы килми торган горөф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә, вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлеп күмү буенча йолалар үткәрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

43. Гамәлдәге законнар нигезендә һәр кешегә, анын ихтыярын исәпкә алып, үлгәннән соң күмү, гәүдәне (мәетне) яки көлне күмү өчен бушлай жир участкагы бирү гарантияләнә.

Зиратларда вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) яки көлен күмү урыннары вафат булганнарны жирләүне гамәлгә ашыру өчен бирелә. Әлегә зиратта жирләнмәгән затлар истәлегенә кабер өсте корымалары урнаштыру рөхсәт ителми.

44. Вафат булганнарны жирләү бары тик гражданнар хәле актларын теркәү буенча вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән дәүләт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгелэнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы нигезендә гамәлгә ашырыла.

45. Зиратларында вафат булганнарны жирләү, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт көче белән яки, вәкаләтле орган ягыннан эшләр үткәрү технологиясен контрольдә тотып, вафат булуыны күмү бурычын үз өстенә алган зат тарафыннан башкарыла.

46. Вафат булуыны күмү өчен жир участогының (жирләү урынының) үлчәме зират статусыннан һәм буш урыннар булудан чыгып, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

47. Вафат булуыны жирләү өчен яна (буш) участок бирелгән очракта, дүрт якның берсеннән күмү урыны озынлыгында кабер янына ирекле керү тәэмин ителергә тиеш. Кабер янына ирекле керүне тәэмин итүче юлның киңлеге 0,5 метрдан ким булырга тиеш түгел.

48. Жирләү, кагыйдә буларак, зират территориясеннән рациональ файдалануны исәпкә алып, эзлекле тәртиптә башкарыла. Участок, аның күләме һәм турыдан-туры күмү урыны, вафат булуының һәм вафат булуыны күмү бурычын үз өстенә алган затның ихтыярын исәпкә алып (мөмкинлек булганда), вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

49. Жирләү зиратның буш урыннарында, кардәшләргә күмү өчен билгеләнгән буш урыннарда, шулай ук турыдан-туры гамәлдәге каберләрдә башкарыла.

Вафат булганнарны гамәлдәге каберләргә күмү (алга таба - кабат күмү) бары тик минерализация чоры узганнан соң, әмма соңгы жирләүдән соң кимендә 15 ел узгач гамәлгә ашырыла.

50. Кардәшләргә күмү өчен билгеләнгән буш участка вафат булганнарны жирләү бары тик элек бирелгән чикләрдә генә рөхсәт изелә.

51. Кардәшләргә күмү өчен билгеләнгән буш урында һәм минерализация чоры узганнан соң вафат булганнарны турыдан-туры гамәлдәге каберләргә жирләү, тиешле документлары булган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы гражданның гаризасы яки жирләү урыны өчен җаваплы кешенең күмү буенча Вазыйфаларын үз өстенә алган затларның гаризалары буенча башкарыла.

Тиешенчә теркәлмәгән яки Жирләүләргә теркәү кенәгәсендә жирләү урыны өчен җаваплы зат турында исәпкә алу мәгълүматлары вәкаләтле органда булмаган очракта, кардәшләргә күмү өчен билгеләнгән буш урыннарда вафат булганнарны жирләү башкарылмый.

52. Жирләү урыны өчен җаваплы зат вафат булган очракта, аны исәп вакытта үзе караган кабергә күмү максатында, аны жирләү Вазыйфасын үз өстенә алган зат әлеге кабергә күмү турында билгеләнгән үрнәктәге таныклыкның гөп нөсхәсен вәкаләтле органга бирергә тиеш.

53. Кабер казу, тиешле рөхсәтне алганнан соң, бары тик вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән участокча һәм чикләрдә башкарыла.

54. Вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү бары тик тиешле рөхсәтне алганнан сөи һәм вәкаләтле орган белгечләре контроле буенча башкарыла.

55. Кабер казуга һәм вафат булуыны жирләүгә рөхсәт алу өчен, вафат булуының ихтыярын үтәүче яки вафат булуыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат билгеләнгән үрнәктәге гариза белән вәкаләтле органга шәхсән мөрәҗәг ать итә.

56. Гаризага түбәндәге документлар һәм аларның күчермәләре теркәлә:

1) яңа урында жирләгән очракта:

- дәүләт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- гариза бирүченең паспорты.

Яңа урында жирләгән очракта гариза, жирләү күздә тотылган урынга барып, зираттагы вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан карап тикшерелә, күмүне гамәлгә ашыру мөмкинлегенә һәм жирләү урынының урнашу урыны билгеләнә, шуннан соң гаризага тиешле килешенү билгесе куела; жирләү буенча гариза мөрәжәгать иткәннән соң бер тәүлектән артмаган срокта карап тикшерелә һәм килештерелә.

2) гамәлдәге кабергә кабат жирләгән очракта (гариза бары тик жирләү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- жирләү урыны өчен җаваплы затның паспорты;
- билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында белешмә;

3) гамәлдәге кабергә көл салынган урнаны күмгән очракта (гариза бары тик жирләү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- жирләү урыны өчен җаваплы затның паспорты;
- билгеләнгән үрнәктәге жирләү турында белешмә;
- вафат булучының мәете кайсы крематорийда һәм кайчан кремацияләнгән турында (гариза бирүчегә көлне бирү фактын раслый торган) белешмә;

4) исән вакытта ук, әлеге кабергә жирләү турында таныклыкка ия булган вафат булучыны жирләгән очракта:

- жирләү урыны өчен җаваплы затның үлү турында таныклығы;
- жирләү урыны өчен җаваплы вафат булучыны жирләү Вазыйфаларын үз өстенә алган затның паспорты;
- билгеләнгән үрнәктәге жирләү турында белешмә. Белешмә булмаган очракта, вафат булучыны жирләү Жирләүләргә теркәү кенәгәсендә архив мәгълүматлары нигезендә башкарылырга мөмкин.

57. Жирләнүченең ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыкка алынучылары яки уллыкка алуучылары вафат булган һәм тиешле гариза белән жирләү урыны өчен җаваплы затның мөрәжәгать итү мөмкинлегенә булмаган очракта, гамәлдәге кабергә кабат жирләү турындагы карар вафат булучының якин туганының гаризасы нигезендә, вәкаләтле орган житәкчесе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

58. Гамәлдәге кабергә кабат жирләү турында гариза зираттагы вәкаләтле орган вәкиле тарафыннан карап тикшерелә, шулай ук исәпкә алу мәгълүматлары тикшерелә, күздә тотылган күмү урынына барыла, теркәү мәгълүматлары фактик мәгълүматлар белән чагыштырыла һәм, алар тәңгәл килгән очракта, әлеге урында жирләүне башкару мөмкинлегенә билгеләнә, шуннан соң жирләү урыны өчен җаваплы зат гамәлдәге кабергә кабат жирләү өчен риза булган очракта, гаризага тиешле килешенү билгесе куела.

Гамәлдәге кабергә кабат жирләү буенча килешенүне алу түбәндәге сәбәпләр буенча кире кагылырга мөмкин:

- жирләү урыны өчен җаваплы затның булмавы яки кабат жирләү өчен аның ризалыгы булмау;
- якин туганына үлү турында таныклыкның төп нөсхәсе яки архив белешмәсе булмау;
- күздә тотылган жирләү урынының фактик мәгълүматлары теркәлгән мәгълүматларга туры килмәү;
- янәшәдәге жирләү урыннарына комачаулык куркынычы янау;
- янәшәдәге кабер өсте корылмаларына зыян килү куркынычы янау;
- кабер казу эшләрен башкаручы затлар тормышына һәм сәләмәтлегенә куркыныч янау;
- зиратның тышкы төзекләндерү объектларына зыян килү мөмкинлеге.

59. Жирләү (кабат жирләү) турындагы гариза, зираттагы вәкаләтле орган белгече тарафыннан карап тикшерелгәннән соң, гариза вәкаләтле орган администрациясенә тапшырыла, анда гариза бирүченең жирләүне гамәлгә ашыруга хокукы, тапшырылган документларның тулылыгы һәм тиешле килешенүләреннән булуы тикшерелә.

Зираттагы вәкаләтле орган белгеченең уңай килешенү билгесе булмаган очракта, килешенүне кире кагуның нигезлелеге тикшерелә.

60. Гариза бирүченең жирләүне гамәлгә ашыруга хокукын тикшерү тәмамланганнан соң, гариза бирүчегә кабер казу өчен рөхсәт бирелә яисә вәкаләтле орган вәкаләтле затының тиешле визасын кую юлы белән, рөхсәт бирү кире кагыла. Кабер казу өчен рөхсәт бирү кире кагылган очракта, гариза бирүче ачыкланган кимчелекләрне бетерергә һәм гариза белән кабат морәжәгать ил әргә хокуклы.

61. Алынган рөхсәт буенча, гариза бирүче зираттагы вәкаләтле орган белгечләренә морәжәгать итә, шуннан соң гариза бирүче һәм кабер казуны гамәлгә ашыручы затлар кабер казуның куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж узалар һәм, эшләр башкаруга рөхсәт бирү журналына имза куеп, зират инфраструктурасына һәм күрешдәге жирләү урыннарына зыян китергән өчен шәхси җаваплылык турында кисәтеләләр.

62. Эшләр башкару өчен, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат һәм турыдан-туры кабер казуны гамәлгә ашырачак заллар зиратның эш режимын исәпкә алып кертеләләр.

63. Кайгылы процессия вакытында яисә кабер казу гамәлгә ашырыла торган жиргә якында жирләү башкарылган очракта, жир эшләре яки кабер өсте корылмаларын урнаштыру эшләре туктатыла.

64. Кабер казу эшләре тәмамланганнан соң, әзерләнгән кабернең санитар нормаларга һәм рөхсәт документларына туры килүе, шулай ук янәшә территориядәге чисталык һәм тәртип предметына вәкаләтле орган белгече тарафыннан тикшерелә. Туры килгән очракта гаризада билге ясала һәм аның нигезендә вафат булучыны жирләү өчен жирләү процессиясе рөхсәт изелә.

65. Вафат булганнарны жирләүне контрольдә тоту мөмкинлеген тәэмин итү һәм башка жирләү процессияләре белән туры килүен булдырмау максатында, вафат булучыны турыдан-туры жирләү вакыты вәкаләтле орган белгече тарафыннан күрсәтелә.

66. Жирләү тәмамланганнан соң, вәкаләтле орган белгече тарафыннан

жирләү урынына барып, кабердә һәм янәшә территориядә тәртип, чисталык, санитария-эпидемиология таләпләренә туры килү, янәшәдәге жирләү урыннарының, кабер өсте корылмаларының һәм зират инфраструктурасының сакланышы һәм тынычлыгы предметына тикшерү үткәрелә, аннан соң кабер казуга рөхсәт язуында тиешле билге куела.

67. Вафат булучыны жирләгәннән соң, барлык билгеләр куелган билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында гариза вәкаләтле орган вәкиленә тапшырыла, ул жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган затка жирләү турында таныклык бирү өчен нигез булып тора.

68. Вафат булучыны тиешле рөхсәттән башка яки билгеләнгән регламентларны бозып жирләгән өчен гамәлдәге законнарда каралганча жаваплылыкка тарту билгеләнгән. Вәкаләтле орган, вафат булучыны жирләү фактын дөрес итеп билгеләү һәм раслау мөмкинлегенә булмау сәбәпле. Билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында таныклыкны һәм зиратта вафат булучының жирләү урыны булу турындагы белешмәне бирү хокукына ия түгел.

5 бүлек. Хатыны (ире), якин туганнары, башка туганнары яисә вафат булучының законлы вәкиле булмаган вафат (һәлак) булганнарны жирләү

69. Вафат булучының ире (хатыны), якин туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкиле булмаган яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлегенә булмаган очракта, шулай ук өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучыны жирләүне гамәлгә ашыру Вазыйфасын үз өстенә алган башка затлар булмаган очракта, эчкә эшләр органнары тарафыннан шәхес ачыкланганнан соң аны жирләү, Россия Федерациясә законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек эчендә, сатулар нәтижәсә буенча, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә торган жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

70. Эчкә эшләр органнары тарафыннан Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән срокта шәхес ачыкланмаган вафат булучыларны жирләү, күрсәтелгән органнарның ризалыгы буенча, жәмәгать зиратларының шундый очраклары өчен билгеләнгән участкаларда жирләү юлы белән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

71. Жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган зат булмаган очракта, яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлегенә булмаган очракта, эчкә эшләр органнары тарафыннан өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучының шәхес ачыкланганнан соң аны жирләү, «Шәрбән авыл жирлегенә» территориясендә муниципаль берәмлегенә урнашкан зиратлар территориясендә теркәлгән һәм эшләп килүче жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтләрне килешү нигезендә жәлеп итеп, Россия Федерациясә законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек эчендә гәүдәнә (мәет калдыкларын) жирләү юлы белән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла. Әлегә максат белән зиратларда эзләүчәсе булмаган гәүдәнә (мәет калдыкларын), шулай ук шәхес ачыкланмаган вафат

булчуларны жирләү өчен махсулаштырылган участкалар булдырыла.

6 бүлек. Жирләү урыннарын теркәү һәм яңадан теркәү.

72. Зиратларындагы каберләр вәкаләтле орган тарафыннан мәжбүри теркәлгә (кабат теркәлгә) тиеш.

Вәкаләтле орган башкарылган жирләүләрнең исәбен кәгазьдә һәм электрон рәвештә алып бара.

73. Жирләү урынын (каберне) теркәү, вафат булчуны жирләү процедурасы тәмамланганнан соң, вәкаләтле органның вазыйфай заты тарафыннан Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә башкарыла.

Жирләүләрне теркәү кенәгәсе вәкаләтле органда 25 ел дәвамында саклана, аннан соң саклау өчен. Аксубай муниципаль архивына тапшырыла.

74. Хужасыз жирләү урыннары барлыкка килүне булдырмау максатында, жирләү урыннарын (каберләрне) бары тик вафат булчуны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган физик затларга гына теркәү рөхсәт ителә.

Вафат булчуны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган (жирләү урыны өчен җаваплы) зат жирләү урынын теркәү һәм исәпкә кую белән бәйлә барлык мәсьәләләрне төгәлләргә, шул исәптән тиешле документларны рәсмиләштерергә, жирләү процедурасы тәмамланганнан соң ук исәпкә алу язмаларын кертергә тиеш.

75. Жирләү урынын теркәгәннән соң, вафат булчуны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган затка билгеләнгән үрнәктәге жирләү турында таныклык, шулай ук Жирләүләрне теркәү кенәгәсендәге язма номерына туры килүче кабер өсте теркәү номерогы бирелә.

Вәкаләтле органның вазыйфай заты жирләү процедурасы тәмамланганнан соң ук, жирләү урынында кабер өсте теркәү номерогын урнаштырырга яки аның вафат булчуны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат тарафыннан урнаштырылуын тикшерергә тиеш.

76. Жирләү зурындагы белешмә, белешмә өчен күрсәтелгән жирләү урыны белән эш итү хокукын раслаучы документ булып тора. Жирләү урыны өчен җаваплы затның яки, нотариуста расланган ышаныч язуы нигезендә, аның вәкиленең гаризасы буенча түбәндәге эшләр башкарыла:

- кабер өсте корылмаларын урнаштыру;
- жирләү урыны өчен җаваплы затның хокукларын һәм Вазыйфаларын кабергә жирләнүченең башка затына тапшыру;
- минерализация процессы тәмамланганнан соң, вафат булчуны яки мәет калдыкларын гамәлдәге кабергә күмү;
- кабат жирләү (мәет калдыкларын эксгумацияләү һәм башка урынга күмү).

77. Жирләү урынын яңа зат исеменә кабат теркәү турында карар кабул ителгәннән соң, вәкаләтле орган тарафыннан Жирләүләрне теркәү кенәгәсенә тиешле язма кертелә.

Жирләү урыны өчен яңа җаваплы затка жирләү турында таныклык һәм теркәү номерогы бирелә. Жирләү зурындагы элекке таныклык һәм номерок вәкаләтле органга тапшырыла һәм утильләштерелә.

78. Билгеләнгән үрнәктәге белешмә югалган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы затның гаризасы буенча, архив белешмәләре нигезендә аңа дубликат

бирелә.

79. Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булган очракта гына, әлеге зиратта гамәлдәге жирләү урынын раслау өчен, жирләү урыны өчен җаваплы затка билгеләнгән үрнәктәге белешмә бирелә.

Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булмаган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы затка вафат булучының биография мәгълүматлары күрсәтелгән кабер өсте корылмасының булуы турында белешмә бирелә.

7 бүлек. Кабер өсте корылмаларын урнаштыру тәртибе.

80. Зиратларында кабер өсте корылмаларын эзерләү һәм урнаштыру әлеге тәртиптә каралган шартларга һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә Башкарма комитетының гамәлдәге норматив актларына туры китереп гамәлгә ашырыла.

81. Каберләргә кабер өсте корылмалары (кабер ташлары, торбәләр, чардуганнар, чәчәкләкләр, цоколь һәм башкалар), жирләү урыны өчен җаваплы затның вәкаләтле органга гаризасы буенча урнаштырыла яки башкага алмаштырыла.

82. Эзерләнә һәм урнаштырыла торган кабер өсте корылмалары башка жирләү урыннарына керүгә һәм зират территориясен төзекләндерүгә һәм агымдагы карап тотуга комачауларга тиеш түгел.

83. Кабер өсте корылмалары жирләү өчен билгеләнгән жир участогы чикләрендә урнаштырыла. Кабер ташларын, стелаларны, мемориаль такталарны, башка истәлек билгеләрен участоктан читтә урнаштыру тыела.

84. Очлы һәм кадаучы-кисүче элементлардан торган чардуганнарны урнаштыру тыела. Урнаштырылган кабер өсте корылмаларының участок чикләреннән чыгып яки алар өстендә асылынып торучы өлешләре булырга тиеш түгел.

Урнаштырыла торган кабер өсте корылмаларының биеклегенә 2 (ике) метрдан, чардуганнарныкы - 80 см дан артырга тиеш түгел.

85. Зиратларда кабер өсте корылмаларын урнаштыру жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт көче белән яки, эшләр башкарыла башлаганчы һәм тәмамлангандан соң вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан, аларны урнаштыру эшләрен үткәрү технологиясен контрольдә тотуны гамәлгә ашырып, башка затлар тарафыннан башкарыла.

Урнаштыру технологиясе үтәлмәү урнаштырылган кабер өсте корылмаларына, инженерлык челтәрләренә, аллея, юллар өслегенә, яшел утыртмаларга һәм башка тышкы төзекләндерү объектларына зыян (бозылу, юк ителү) китергән очракта, заказчы вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелгән кимчеләкләр акты нигезендә, китерелгән зыяны тулы күләмдә капларга тиеш.

86. Туфрак утыру ихтималы булганга, кабер өсте корылмаларын вафат булучы жирләнгәннән соң кимендә бер ел узгач урнаштыру тәкъдим ителә.

87. Урнаштырылган кабер өсте корылмалары жирләү урыны өчен җаваплы затлар милкә булып тора, шул сәбәпле аларга әлеге корылмаларны карап тоту һәм саклау бурычы йокланә.

88. Кабер өсте корылмаларына (ташларга) вафат булучы турында дөрес булмаган биография мәгълүматларыннан торган язмалар язу тыела.

89. Куелган таләпләргә туры килми торган кабер өсте корылмаларын урнаштырган жирләү урыны өчен жаваплы затлар яки гражданныр, кисәтүне алганнан соң ЗУ көн эчендә әлеге кимчелекләрне бетерү кирәклегенә турында кисәтселәр.

90. Башка каберләргә керүгә комачаулый торган чардуган урнаштырылган ташландык жирләү урыны өчен жаваплы затны билгеләү мөмкин булмаган очракта, вәкаләтле орган кызыксынучы затлар катнашында комиссия тикшерүе нәтижеләре буенча, башка каберләргә керүне гәэмин итү максатында ташландык жирләү урынының чардуганын өлешчә демонтажлау (күчерү) зурында карар кабул итәргә хоуклы.

91. Кабер өсте корылмаларын корыган (авария хәлендәге) агачлар аву. табигый бәла-казалар, урлау һәм вәхшилек нәтижәсендә ихтимал булган зыяннандан иминиятләштерү тәкъдим ителә.

8 бүлек. Каберләрне һәм кабер өсте корылмаларын карап тоту, каберләрне хужасыз дип тану

92. Уз исеменә жирләү өчен белешмә бирелгән затлар кабер өсте корылмаларын һәм яшел утыртмаларны (кабер өстен, ташны, цокольне, чәчәклекне, чардуганны, жирләү турында кирәкле мәгълүматларны) үз көчләре белән яисә, башка затларны жәлеп итеп, тиешенчә карап тотарга тиеш.

93. Кабер өсте корылмасы (кабер ташы), чардуган милекчесенә теләге буенча, күрсәтелгән милекчә һәм жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт арасында кабер өсте корылмасын (кабер ташын), чардуганны саклауга кабул итү турында, жирләү урыннарына хезмәт күрсәтүгә килешүләр төзеләргә мөмкин.

94. Жирләү турында мәгълүматлар (кабер ташы, цоколь, чардуган, вафа! булучы турында мәгълүмат билгесе, тәре һ.б.) бөтенләй булмаган һәм рәттән 2 (ике) елдан артык жирләү урыны каралмаган очракта, зират администрациясе түбәндәгеләргә бурычлы:

1) кабернең торышы турында акт төзү өчен жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт, жирләү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре катнашындагы комиссияне чакырырга;

2) жирләү урынына жирләү урынын тәртипкә китерү кирәклегенә турында кисәтү трафареты урнаштырырга;

3) әлеге жирләү урынын махсус кенәгәдә теркәргә;

4) хужасыз жирләү урынының яки кабер өсте корылмасының тарихи-мәдәни кыйммәтен билгеләгән очракта, аның сакланышын тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау һәм файдалану турындагы законнарда туры китереп тәэмин итәргә.

95. Кисә телгәннән сон бер ел узуга кабер тәртипкә китерелмәгән һәм кызыксынучы зат гәмәлдәге жирләү урыны өчен жаваплылыгын раслаучы документаль дәлиләрне тапшырмаган очракта, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган оешма жирләү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре белән берлектә, каберне һәм кабер өсте

корылмасын хужасыз дип тану турында карар кабул итәргә хокуклы.

96. Кабер өсте корылмасы хужасыз дип танылганнан соң, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз остенә алган затка, каберне һәм кабер өсте корылмасын тәртипкә китерү кирәклегенә турында заказлы белдерү хаты кабаттан жиберелә, таләп үтәлмәгән очракта, акт төзелгәннән соң 3 елдан, әмма жирләү көненнән соң кимендә 20 ел узганнан соң кабер өсте корылмасы хужасыз дип тан ыла.

97. Кабер өсте корылмаларын сүтү тиешле акт белән рәсмиләштерелә.

98. Әлеге участка кабат жирләү, кабер өсте корылмасы хужасыз дип танылганнан соң кимендә 10 ел узгач рөхсәт ителә.

99. Хужасыз каберләргә жирләү әлеге кагыйдәләргә зуры кизереп башкарыла.

9. бүлек. Зиратларга килү кагыйдәләре.

100. Зиратлар территориясенә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

101. Зиратка килүчеләр түбәндәгеләргә хокуклы:

- 1) вафат булучылар жирләнгән урынга килергә;
- 2) гыйбадәт билгеләнешендәге объектларга килергә;
- 3) жирләү урыннарын карап тотарга;
- 4) кабер ташларын һәм башка кабер өсте корылмаларын урнаштырырга, үзгәртәргә, алырга, каберләргә төзекләндерү буенча нинди дә булса капитал эшләр башкарырга, шул исәптән эскәмияләр урнаштырырга;
- 5) зират территориясенә транспорт чарасында керергә;
- 6) дини йолалар үткәргә.

102. Дини горәф-гадәтләр дини оешмалар һәм конфессияләр тарафыннан билгеләнгән йолалар буенча, гражданның тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үткәрилә һәм әлеге тәртипкә һәм башка хокукый актларга каршы килергә тиеш түгел.

103. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

- 1) йорт хайваннарын көтү, кошлар тоту, этләр белән йөрү;
- 2) учак ягу, ком һәм балчык алу, кәс кисеп алу;
- 3) жир казу;
- 4) кабер ташларын бозу, территорияне чүпләү;
- 5) яшел утыртмаларны сындыру, чәчәкләрне өзү;
- 6) велосипедта, мопедта, мотороллерда, мотоциклда йөрү, чаңгыда һәм чанада шуу;
- 7) спиртлы эчемлекләр эчү, психотроп чаралар һәм наркотиклар куллану, алкоголь һәм башка чара кулланып, исерек хәлдә булу;
- 8) территорияне металл ватыклары, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары һәм башка материаллар белән тутыру һәм чүпләү;
- 9) хайваннарны күмү һәм корбан чалу;
- 10) жирләү урыннарында агачлар һәм куаклар утырту;
- 11) зират ябылганнан соң аның территориясендә йөрү;
- 12) чит мөлкәтне үзләштерү, аны урыныннан күчерү һәм үз белдеге белән башка гамәлләр кылу.

104. Зиратлар территориясендә эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру

(чәчәкләр, жирләү йоласы предметлары, каберләрне төзекләндерү буенча материаллар сату) тыела. Эшмәкәрлек эшчәнлеген Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеген Башкарма комитетыннан алынган рөхсәт нигезендә, бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына гамәлгә ашырырга мөмкин.

105. Жирләү урыннарын мәсхәрә иткән яки юкка чыгарган өчен Россия Федерациясе законнарында каралганча җаваплылыкка тарту билгеләнгән.

106. Вафат булучыны жирләү Вазыйфасын үз өстенә алган (жирләү урыны өчен җаваплы) затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) тиешле документларны рәсмиләштерергә һәм жирләү процедурасы тәмамлаш аннан соң ук жирләү урынында кабер өсте теркәү номеры урнаштырылган булуга инанырга;
- 2) утильләштерү өчен, элекке жирләү урынын вәкаләтле органга тапшырганнан соң аны кабат теркәгән очракта, яңа кабер өсте теркәү номерының жирләү урынында урнаштырылган булуына инану;
- 3) каберне, кабер өсте корылмаларын, яшел утыртмаларны һәм жирләү турында кирәкле мәгълүматларны тиешле хәлдә тоту;
- 4) үз вакытында кабер өстен төзәтү, үләнән чабу, кабер өсте корылмаларын ремонтлау һәм буяу, чүпне махсус билгеләнгән урыннарда (контейнерларга) чыгарып, периметр буенча 0,5 метр аралыкта янәшә территорияне чистарту;
- 5) план буенча кабат теркәлү.

107. Дини оешмаларның вәкилләре үзләренә һәм башка конфессия вәкилләренә хөрмәт белән карарга, йолалар үткәргә комачауламаска, жирләүне оештыруны һәм үткәрүне гамәлгә ашыручы оешма персоналына жирләү церемониясе үткәргән вакытта үз функцияләрен башкаруда ярдәм күрсәтергә тиеш.

108. Кабердәге предметларны, кабер өстендәге ритуаль атрибутларны урлауда, жирләү урыннарын мәсхәрә итүдә һәм юкка чыгаруда гаепләнгән затлар Россия Федерациясе законнарында каралганча җавапка тартылалар.

10 бүлек. Зиратлар территориясен карау буенча ижтимагый чаралар

109. Зиратлар территориясен карау буенча төп ижтимагый чаралар (шимбә һәм чәршәмбе өмәләре) бәйрәм һәм истәлекле даталар (Яз һәм хезмәт бәйрәме, Жиңгү көне), дини бәйрәмнәр һәм истәлекле дагалар (Пасха, Радоница, Ураза бәйрәме, Корбан бәйрәме һәм башкалар) алдыннан, ел саен апрель һәм май айларында, сентябрь һәм октябрь айларында Башкарма комитет тарафыннан оештырыла.

110. Жирле үзидарә органнары һәм зиратларга хезмәт күрсәтүче оешмалар, жыештыру инвентаре һәм махсус техника бирү юлы белән, зиратларда шимбә һәм чәршәмбе өмәләре үткәрүдә инициатива күрсәтүче төркемнәргә һәм берләшмәләргә ярдәм күрсәтәләр.

111. Зиратлар территориясен карау буенча ижтимагый чаралар оештыруны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеген Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

11 бүлек. Дини зиратларындагы эшчәнлекне оештыру

112. Әлеге бүлек дин тотучы гражданның һәм вафат булганның якин туганның дини зиратта тиешле дини гореф-гадәтләр буенча шул ук диндәге алдан вафат булучылар белән янәшә жирләнү хокукларын яклый.

113. Дини зират - бер диндәге (конфессиядәге) вафат булучылар өчен жирләнү урыннарыннан, шулай ук вафат булганның жирләнүне гамәлгә ашыру һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән биналар, корымнар һәм башка объектлардан торган жирләнү билгеләнешендәге объект.

114. Дини зиратлар, уставларында дини йолаларны зиратларда гамәлгә ашыру күздә тотылган үзәкләштерелгән дини оешмалар тәкъдиме буенча оештырылырга мөмкин.

Дини зират оештырылганнан соң аның статусын жәмәгать статусына яки башкага үзгәртү рөхсәт ителми.

115. Дини конфессияләр карамагындагы төзелешләр өчен жир участкалары үзгә аерым булып тора, алар уникаль кадастр номерына ия һәм дини оешмаларга Россия Федерациясе законнарында каралган хокукта һәм срокка бирелә.

116. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килешенеп, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районының «Шәрбән авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге
территориясендә ритуаль хезмәтләргә
оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту
тәр тибенә 1 нче кушымта

ЖИРЛӘУ ӨЧЕН ГАРИЗА ФОРМАСЫ

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге
Башкарма комитет Житәкчесе

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (Кемнән фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА

Вафат булган туганым _____ (туганлык мөнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ елда
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
минем вафат булган туганым.

_____ аның нигезендә
(туганлык мөнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ жирләнган урында
_____ зиратның № _____ участогында
(исеме)

_____ жирләүне сорыйм.
(кая, кардәшләр каберенә яки буш урынга)

Кабердә _____ язылга
(элек жирләнган вафат булучының фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ бар
(кабер ташының яки трафаретының торс күрсәтелә)

Мәгълүматларның дөрөслеге өчен җаваплылыкмы үз өстем ә алам.

Кушымта:

- 1) мәрхүмнең ихтыяр белдерүе (булганда);
- 2) үлем турында таныклык.

20__ ел. _____

« _____ »

Шәхси имза

(имзаны киңәйтү)

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 2 нче кушымта

Жирләүгә гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә
Башкарма комитет Житәкчесе

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (Кемнән, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА

_____ вафат булган,
үлү датасы)

_____ жирләнгән,
(жирләү урыны)

_____ (физик затлар өчен вафат (һәлак) булучы белән туганлык дәрәжәсе, вафаз' булучының Ф.И.А.н.)

_____ сәбәпле
(кабат жирләү сәбәбе, нитезе)

_____ (кабат жирләү урыны)
кабат жирләү өчен рөхсәт бирүне сорыйм.

Кабат жирләүгә каршы башка туганнар юк. Бирелә торган могольүматларның тулылыгы һәм дөреслеге өчен тулы жаваплылыкны уз остемә алам.

Кушымта:

1)

2)

(дата)

(имза)

(имзаның расшифровкасы)

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләргә оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 3 нче кушымта

"Шәрбән авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсенен титул бите формасы»

(жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

КЕНӘГӘСЕ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ " ШӘРБӘН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ЖИРЛОУЛӘРНҢ ТЕРКӘУ

N _____;

_____ (зиратның исеме)

Башланды « _____ » _____ 20 _____ ел

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль
районының «Шәрбән авыл
жирлеге» муниципаль
берәмлеге территориясендә
ритуаль хезмәтләрне оештыру
һәм жирләү урыннарын карап
тоту тәр тибенә 4 нче кушымта

Күмелү турында " жирләү турында белешмә титул битенең
формасы 160 X 110 мм белән" жирләү турында белешмә " кысып
чыгару"

"Шәрбән авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге зиратында»
жирләү турында белешмә

1 бит

(жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнен
атамасы)

_____ N жирләү турында белешмә

(күрсәтергә төре күмү: ялгыз, гаилә, туганлык, мактаулы, хәрби)

к _____, адрес буенча
урнашкан:

(зират исеме)

Жирләү урыны өчен жаваплы затка бирелде

(фамилиясе,

исеме, әтисенең)

2бит

Мәрхүмнең	каберен	теркәү	турында
			(фамилиясе,

мәрхүмнең исеме, әтисенең исеме)			
Туу датасы: «__» _____ 20 ел, үлем датасы «__» _____ 20			
ел.			
Күмелү датасы «__» _____ 20 ел №			
_____ ;			
(күмелгән теркәү номеры)			
Квартал номерлары/ сектор/ жирләү участогы _____ / _____			
/ _____			
Жир _____ кишәрлегенең			
күләме _____			
(озындыгы, киңлеге, м)			

(жирләү эше мәсьәләләре буенча
(имзаны кинәйтү)

(имза)

махсулаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

М. П.

Белешмә бирү датасы: « _____ » _____ 20 ел.

3 бит

" _____ " _____ 20 г. буш урында күмелгән			
Мәрхүмнең каберләре* _____			

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)			
Туу датасы: « _____ » _____ 20 ел, үлем датасы « _____ » _____ 20 ел.			
Күмелү датасы « _____ » _____ 20	ел	№	
_____ ;			(күмелгән
теркәү номеры)			

_____ (жирләү эше мәсьәләләре буенча
(имзаны киңәйтү)
махсулаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

(имза)

М. П.

4 бит

"__"__ 20__ г. вафат булган кешенең каберенә кабат күмелү
теркөлгән

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

Туу датасы: «__»__ 20__ ел, үлем датасы «__»__ 20__
ел.

Күмелү датасы «__»__ 20__ ел № _____
;

номеры)

(күмелгән теркәү

(жирләү эше мәсьәләләре буенча
киңәйтү)
махсулаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

(имза)

(имзаны

М. П.

5 бит

Кабер корылмасы (кабер, киртәләмә) урнаштырылган
теркәү "__"__ 20__ ел. N _____. Кабер
корылмасы (кабер, киртәләр) һәм язма текстны килештерелгән.

(кабер корылмасы материалынын тасвирламасы (кабер ташлары,
киртэлэр), аның күлөме)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза)
(имзаны киңәйтү)
житәкчесе вазыйфасы)

« ____ » _____ 20 ____ ел. кабер корылмасында өстәмә текст
башкарылды)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза)
(имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

6 бит

Күмелгән урын өчен җаваплы белешмәлек
жирләү турында белешмә-раслаучы документ. зират
администрациясе белән килешенеп, белешмәдә күрсәтелгән жирләү
урыны белән гамәлләр кылу хокукы.

Күмелү урыны өчен җаваплы:

1) каберне, каберлекләрне, үлэт корылмаларын, яшел үсентеләрне
тиешле хәлдә тоту;;

2) кабер чокырларын вакытында төзәтергә, үлән чаптырырга, үлән корылмаларын ремонтлау һәм буяу, якин-тирә территорияне чүп-чар махсус билгеләнгән урыннарга чыгарып, 0,5 м ераклыкта чистартырга (контейнерлар));

3) күмелгән урыннарны планлы рәвештә янадан рәсмиләштерергә.

Агач егылу, табигый бәла-казалар, урлашу һәм вандализм нәтижәсендә үлем корылмаларын иминләштерергә киңәш ителә.

Зират территориясендә учак ягу, ком һәм балчык алу, кәс кисеп алу; хайваннарны күмү; жирләү урыннарда агачлар һәм куаклар утырту; зират ябылганнан соң аның территориясендә йөрү; чит мөлкәтне үзләштерү, аны урыныннан күчерү һәм үз белдеге белән башка гамәлләр кылу түбәндәгеләр тыела.

* гаиләләр (нәсел белән) жирләү, тугырыла очракта бит 3.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә территориясендә ритуаль хезмәтләргә оештыру һәм жирләү урынын карап тоту тәр тибенә 5 нче кушылта

A4 (210 x 297 мм) форматы белән жирләү турында белешмәләргә теркәү кенәгәсенәң титул бите формас

(жирләү эше мәсьәләләргә буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

**ЖИРЛӨҮЛӨРНҮ ЖИРЛӨҮ БЕЛЕШМӨЛӨРНЕ ТЕРКӨҮ
КЕНӨГӘСЕ №**

(зиратның исеме)

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
" ШӨРБӨН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛӨГЕ
№ _____;

Башланды « _____ » _____ 20 __ ел Тәмамланды « _____ » _____ 20 __ ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Шәрбән авыл җирлеген» муниципаль берәмлегенә зиратына җирләнү турында белешмәләр теркәү кенәгәсенен эчтәлекле өлеше

Күмүне турында белешмән ең теркәү номеры	Күмүне турында белешмә бирү датасы	Күмүне урыны өчен жаваплы Ф.И. А. и., адрес, телефоны	Күмүне теркәү номеры	Вафат Булуучының Ф.И.А.и.	Үлү датасы	Жирләнү датасы	Квартал номеры/ сектор/ җирләнү участогы	Күмүне урыны өчен жаваплы, күмүне турында белешмә алу турында имза.
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль
районының «Шәрбән авыл
жирлеге» муниципаль
берәмлеге территориясендә
ритуаль хезмәтләрне оештыру
һәм жирләү урыннарын карап
тоту тәр тибенә 6 нче кушымта

Кабер өсте корылмасын урнаштыруга гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Шәрбән авыл
жирлеге Башкарма комитет
Житәкчесе

(фамилиясе, исеме, атасының
исеме)

(Кемнән, фамилиясе, исеме,
атасының исеме)

(яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА.

Куюны рөхсәт итүегезне

(кабер корылмасы исеме)
күмелгән

сорыйм

урында

(Мәрхүмнең ф. и. А .)

N /
(квартал номерлары/сектор/жирләү участогы)

(зират исеме)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләр башкарылачак:

1)

(Ф. И. А., юридик затның исеме, адрес)

2)

(Ф. И. А., юридик затның исеме адрес)

Кушымта:

- 1) паспорт күчермәсе;
- 2) күмелү турында таныклык күчермәсе;
- 3) кабер корылмасының проекты (эскиз, фотография, тасвирламасы);
- 4) күчерү корылмасын ясау (сатып алу) өчен документлар

күчermөләрe.

« » 20
ел.

Жирләү эше мәсьәләләре махсуслаштырылган хезмәтнең буенча
караы: (гариза бирүченең имзасы) (имзаны киңәйтү)

« » 20 ел.

(жирләү эше мәсьәләләре буенча
киңәйтү) (имза) (имзаны
махсуслаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы) М. П.